
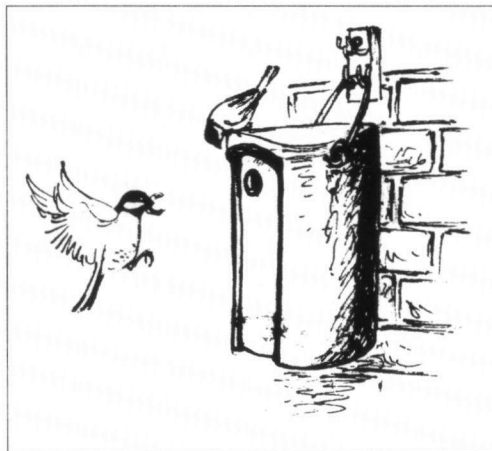
Het is misschien wat voorbarig om met de winter nog voor de deur al weer vooruit te kijken naar de komende lente. Maar als het gaat om nestkasten kun je er niet vroeg genoeg bij zijn. Nestkasten die nu geplaatst worden, zijn in de volgende broedperiode vertrouwde lokaties.

Marion de Boo

Laat vogels vast wennen aan een nieuwe nestkast

Haal de lente in huis, hang een nestkastje op! Het af- en aanvliegen van de oude vogels met strootjes en kleine takjes, het prille getjilp, dat wapperen met die kleine vlerkjes bij de eerste vliegles, je zit er met je neus bovenop. In het tuincentrum zijn tegenwoordig de schattigste modelletjes te koop. Complete doorzonwoninkjes, die de nestelende bewoners een riant uitzicht bieden en de eigenaar van het kastje in staat stellen het gebeuren op de voet te volgen. Maar zulke kastjes zijn volstrekt ongeschikt. Een echte hollenbroeder voelt zich daar niet happy in, voor hem dient het nestkastje als alternatief voor een donker holletje in een dikke oude boom. Een pimpelmees heeft aan een vliegopening van 26 millimeter meer dan genoeg, voor de koolmees mag het nog twee millimeter meer zijn (precies een rijksdaalder). Groter hoeft niet, dat lokt alleen maar ongenode gasten. Ook creatieve modellen van plastic of karton - die doorweekt raken en van de boom afvallen - zijn volstrekt af te raden. De enige juiste keus is hout.

Ook het ophangen zelf luistert tamelijk nauw. Niet in zon of wind, zo melden de handboeken,

en de vliegopening liefst naar het noordoosten. Niet naar het zuiden, want dan worden de kleintjes levend gestoofd, en ook niet op het westen, want dan regenen ze nat. Er dient een vrije aanvliegroute beschikbaar te zijn zonder takken of bladeren voor het vlieggat, en de kat moet er niet bij kunnen komen. Een rustige plek is aan te bevelen. Gluren in de nestkast mag, maar hooguit één keer per week, en niet zolang het nest nog in aanbouw is, of als de jongen al bijna groot genoeg zijn om uit te vliegen. Vogeltjes die te vroeg vliegen zijn voor de poes. Het beste is om de nestkast in de herfst al op te hangen, dan kunnen de vogels er de hele winter aan wennen. Schroeft men de kast pas in april aan de muur, dan wordt de kans op bezetting

veel kleiner. Maar in maart kan het nog heel goed. Een soort als de bonte vliegenvanger, die pas eind april na vele duizenden kilometers vliegen vanuit Afrika in ons land arriveert, is juist erg dankbaar als zijn kastje pas laat aan de muur gaat, want meestal vindt hij bij aankomst alle plekjes al bezet. Dat kan leiden tot verbitterde gevechten, waarbij de verliezer tot nestmateriaal wordt verwerkt. "Ze zingen wel mooi, maar het is tamelijk ruig wat zich in die achtertuintjes afspeelt", zegt Nico de Haan van Vogelbescherming in Zeist. Daar kan men zich beroemen op wat De Haan 'de enige nestkastengalerij ter wereld' noemt. Zo'n dertig verschillende modellen hangen aan de muur. Van dinsdag tot en met zaterdag is daarover deskundig advies te krijgen en ze zijn hier ook te koop.

Voor in kleinere tuinen, waar haast alles aanwezig is voor een aangenaam vogelleventje - rust, voedsel, water, voldoende dekking, alles behalve die holle oude boom - daar maken nestkastjes een enorm verschil voor de vogelstand. Volgens De Haan werkt het heel goed. "Behalve als de burens toevallig aan de achterkant van de schutting ook al zo'n kastje hadden hangen,

---

wat jij net niet kunt zien. Dan kun je je eindeloos afvragen waarom het bij jou nou niet wil lukken.”

Voldoende dekking in de vorm van doornige struiken is van groot belang, vooral als men dicht bij het bos woont. Zangvogels zijn namelijk als de dood voor de sperwer, die graag vanuit het bos in dorp of stad gaat 'winkelen', omdat daar de vogeldichtheid en dus de kans op een maaltje zangvogel veel groter is dan in het bos.

Bovendien houden vogels van properheid. Niet dat ze zelf hun troep opruimen, maar ze verwachten wel van de huisbaas dat die na het broedseizoen met borstel en heet water de kast uitschrobt. Anders wordt het een broedplaats van vogelvlooiën en parasieten, die met de kleintjes korte metten maken. Overigens kan de nestkastbezitter ook andere, onverwachte bewoners tegemoet zien. Een hommelnest wellicht, best interessant, of zelfs een vleermuizenfamilie die men dan zeker niet moet verstoren.

Die van ons hangt er nu al weer een jaar of zes. Leuk houten kastje compleet met zonneluifel, vlieggat 26 millimeter, ideaal voor twee verliefde pimpelmezen. Ze vinden het enig, daar niet van. De hele winter komen ze tussen het pinda's pellen door regelmatig even kijken. Ze wippen naar binnen, poepen op de schone vloer en zijn weer weg. Maar broeden ho maar. Zodra de lente in de lucht zit en de merel zijn melodietjes door de tuin laat schallen, gaan al onze mezen er als bij toverslag vandoor.

Op naar het bos, waar de knusse oude bomen staan.